

Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра теории литературы

Аннотация к дипломной работе

«Уладзімір Караткевіч – майстар дэтэктыўнага жанру»

Малявка Виктория Александровна,
Руководитель – д.ф.н., профессор
Рагойша Вячеслав Петрович

РЭФЕРАТ

Структура і аб’ём работы: работа складаецца з уводзін, 3 глаў, заключэння і спісу выкарыстанай літаратуры.

Аб’ём – 60 с., **спіс выкарыстанай літаратуры** – 33 крыніцы.

Ключавыя словы: ДЭТЭКТЫЎНЫ ЖАНР, ДЭТЭКТЫЎ, ГІСТАРЫЧНЫ ДЭТЭКТЫЎ, ПАЭТЫКА ДЭТЭКТЫВА, ТАЯМНІЦА, РАССЛЕДАВАННЕ, РАЗГАДКА, СЫШЧЫК, ЗАБОЙСТВА, ЗЛАЧЫНЕЦ, МАТЫЎ, ДОКАЗ.

Аб’ект даследавання: апавесць У. С. Караткевіча “Дзікае паляванне караля Стаха”, раман “Чорны замак Альшанскі”.

Прадмет даследавання: вывучэнне асаблівасцей дэтэктыўнага жанру ў творчасці У. Караткевіча.

Мэта дыпломнай работы: даследаваць ідэйна-мастацкія асаблівасці дэтэктыўнага жанру ў творчасці У. С. Караткевіча.

Актуальнасць працы абумоўлена адсутнасцю грунтоўных навуковых даследаванняў дэтэктыўнага жанру. У. Караткевіч быў пачынальнікам дэтэктыўнага жанру ў беларускай літаратуры, але заслуга пісьменніка яшчэ і ў наватарскім, арыгінальным выкарыстанні магчымасцей дэтэктыва для спасціжэння гісторыі народа і краіны. Аналіз твораў У. Караткевіча павінен узняць аўтарытэт жанру, якія заслугоўвае ўвагі даследчыкаў, а таксама – маладых пісьменнікаў, што працягваюць традыцыі У. Караткевіча.

Метады даследавання: біяграфічны, культурна-гістарычны, параўнальны-тыпалагічны, а таксама прыцып цэласнага аналізу твораў.

Атрыманыя вынікі: у працэсе даследавання было выяўлена, што У. Караткевіч, выкарыстоўваючы асноўныя асаблівасці дэтэктыўнага жанру, сваімі творамі паклаў пачатак з’яўлення ўзораў гістарычнага дэтэктыва ў нацыянальнай літаратуры, садзейнічаў тым самым папулярнасці беларускамоўных твораў, выходзячы чытацкую аўдыторыю праз асэнсаванне гістарычнага мінулага, гуманістычных ідэалаў і выяўленне жыццёвага аптымізму.

Прымяненне вынікаў даследавання: матэрыялы і вынікі даследавання могуць прымяняцца пры вывучэнні творчасці У. Караткевіча ў сярэдніх і сярэдніх спецыяльных установах Беларусі, а таксама пры вывучэнні сучаснага беларускага дэтэктыва.

Даследаванне выканана цалкам самастойна.

РЕФЕРАТ

Структура и объем работы: работа состоит из введения, 3 глав, заключения и списка использованной литературы.

Объем – 60 с., **список использованной литературы**– 33 источника.

Ключевые слова: ДЕТЕКТИВНЫЙ ЖАНР, ДЕТЕКТИВ, ИСТОРИЧЕСКИЙ ДЕТЕКТИВ, ПОЭТИКА ДЕТЕКТИВА, ТАЙНА, РАССЛЕДОВАНИЕ, РАЗГАДКА, СЫЩИК, УБИЙСТВО, ПРЕСТУПНИК, МОТИВ, УЛИКА.

Объект исследования: повесть В. С. Короткевича “Дикая охота короля Стаха”, роман “Черный замок Ольшанский”.

Предмет исследования: изучение особенностей детективного жанра в творчестве В. Короткевича.

Цель дипломной работы: исследовать идейно-художественные особенности детективного жанра в творчестве В.С. Короткевича.

Актуальность работы обусловлена отсутствием основательных научных исследований детективного жанра. В. Короткевич был родоначальником детективного жанра в белорусской литературе, но заслуга писателя еще и в новаторском, оригинальном использовании возможностей детектива для понимания истории народа и страны. Анализ произведений В. Короткевича должен поднять авторитет жанра, который заслуживает внимания исследователей, а также – молодых писателей, продолжающих традиции В.Короткевича.

Методы исследования: биографический, культурно-исторический, сравнительно-типологический, а также принцип целостного анализа произведений.

Полученные результаты: в процессе исследования было выявлено, что В. Короткевич, используя основные особенности детективного жанра, своими произведениями положил начало появлению узоров исторического детектива в национальной литературе, тем самым способствовал популярности белорусскоязычных произведений, воспитывая читательскую аудиторию через осмысление исторического прошлого, гуманистических идеалов и выявление жизненного оптимизма.

Применение результатов исследования: материалы и результаты исследования могут применяться при изучении творчества В. Короткевича в средних и средних специальных заведениях Беларуси, а также при изучении современного белорусского детектива.

Исследование выполнено полностью самостоятельно.

SUMMARY

The graduation thesis structure and size: the work consists of an introduction, three chapters, a conclusion and a list of references.

The number of pages: 60.

The number of used sources: 33.

Key words: DETECTIVE GENRE, DETECTIVE STORY, HISTORICAL DETECTIVE STORY, POETICS OF A DETECTIVE STORY, MYSTERY, INVESTIGATION, CLUE, DETECTIVE, MURDER, CRIMINAL, MOTIVE OF A CRIME, EVIDENCE.

The object of the study: the novel «King Stakh's Wild Hunt» and the novel «The Dark Castle Olshansky» by U. Karatkevich.

The subject of the research: to study the peculiarities of the detective genre in the works of U. Karatkevich.

The purpose of the thesis: to study the ideological and artistic peculiarities of the detective genre in the works of U. Karatkevich.

Actuality of the research is determined by the lack of profound scientific study of the detective genre. U. Karatkevich was the father of the detective genre in the Belarusian literature, but he also can be given the credit for an innovative and original use of the potentiality of the detective genre in deeper comprehending the history of the nation and the country. The analysis of the works of U. Karatkevich should increase the significance of the genre, which is worth studying and deserves attention of both the experienced researchers and the young writers who continue the traditions of U. Karatkevich.

The research methods: biographical, cultural, historical, comparative and typological and the method of a holistic analysis of the works.

Findings: the results of the research showed that U. Karatkevich «planted the seeds» of the historical detective in the national literature using the main features of the detective genre. He promoted Belarusian works and made them popular, bringing up the readers through comprehending the historical past, humanistic ideals and through revealing the optimism in life.

Practical use of the research: the materials and the results of the research can be used both in studying the works by U. Karatkevich at secondary schools and secondary vocational institutions of the Republic of Belarus and in studying the modern Belarusian detective story.

The research was done independently.